

„Edinost“

Izjava enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za tretji leta 6 „
za en mesec 2 kronj
arodnino se plačevati naprej. Na
brez priloge naročnine se urava
ne obra.

Obakarnah v Trstu se prodajajo po-
ma izme številke po 6 stotink (3 nč.);
i en Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

Se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, oamrtice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Kokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
alici Carintia št. 12. Upravništvo, in
prejemanje inšertov v ulici Molin
pi celo št. 3. II. nad-tr.

odajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Avancement sodnih uradnikov iz VIII. v VII. čin in dalje.

Avancement sodnih uradnikov sploh za-
staja že znatno, kajti po organizaciji l. 1897.
je večina starejših uradnikov odpala in ostali
so močje v najboljši dobi, katere le še kaka
nezgoda premakne z dobrih mest. Imenovano
zastajanje se najbolj kaže pri prehodu iz
VIII. v VII. čin in so pri tem izvzeti samo
okrajni sodniki vsled zakona od dne 3. ju-
nija 1894 št. 106 drž. zak. in naslednjih
naredb.

Kakor znano, določa navedeni zakon, da
je tretjina okrajnih svetnikov vsakega višje-
sodnega okrožja imenovati na svojih mestih
za deželno sodne svetnike v VII. činovnem
razredu. Po naredbi justičnega ministerstva
od dne 5. maja 1897 št. 9839, kos IX. jun-
nar. lista, se je to delno razmerje nekoliko
premenilo — ne čisto pravilno — in usta-
novilo vsakemu višjesodnemu okrožju gotovo
število svetnikov v VII. činu, kakor pred-
stojnikov okrajnim sodiščem. Vsled omenjenih
določil prihaja vsaki okrajni sodnik, ako ni
posebnih protivnih razlogov, na svojem sta-
rem mestu brez kake prošnje v VII. plačilni
razred, ko je bilo odpalo gotovo število nje-
govih, po činu starejših prednikov. Povod
temu, pred vsem gmotnemu poboljšku, je bil,
da je državna uprava hotela okrajne sodnike
trajno pridržati na njihovih mestih, in sicer
in čisto racionálnih razlogov, da bi dobri
justici v korist dobro poznali krajevne in
osebne razmere svojega okrožja ter da bi
radi rodbinskih in drugih okoliščin ne silili
k zbornim sodiščem. Videli bomo, da se s
tem vsaj zadnje omenjena želja okrajnih sod-
nikov ni mogla dovolj zaježiti.

Pri sodnih tajnikih in substitutih se ni
uvedel enak način advancementa, ker so se
tedaj svetniki pri zbornih sodiščih in državni
pravniki skoro brez izjeme jemali iz njih.
To pa sedaj ni več v navadi, ampak okrajni
sodniki, ki so postali vsled cit. zakona deželni
svetniki, premeščajo se potem k zbornemu
sodišču, tajniki in substituti pa ostajajo, kar
so bili. Ta proces je lahko posneti iz kon-
kretnih statusov, ter navesti hočemo po-
datke l. 1900 iz statusov za višje sodišče gra-
ško in tržaško, katera sta nam na razpo-
lago; ti se tudi nas najbolj tičejo.

Na graškem višem dež. sodišču je v
VIII. plačilnem redu: okrajnih sodnikov 47,
sodnih tajnikov 49, substitutov 20; l. 1900
je prišlo v VII. red: okrajnih sodnikov 7,
sodnih tajnikov 3, substitutov 2.

Pripomniti velja, da sta od navedenih 3
sodnih tajnikov prišla v VII. čin 2 samo
takó, da sta zaprosila mesto okrajnega sod-
nika na deželi, da je torej pri zbornem in
sicer drugem sodišču avanziral eden sam
tajnik. Isti sodni tajnik je bil v tem činu
že pred sodno organizacijo 1897 l., štirje
okrajni sodniki pa so prišli v VII. čin, če-
prav so bili VIII. čin dosegli še le z orga-
nizacijo l. 1897. Dalje je služilo l. 1900 v
sodni službi od imenovanih čez 20 let: sodnih
tajnikov 18, okr. sodnikov 9.

V okrožju primorskega (tržaškega) viš-
šega sodišča je advancement sodnih uradnikov
bolji, posebno, ako umejo vse deželne jezike;
vendar se kaže tudi jednako nepravilno raz-
merje. Tu je bilo l. 1900 v VIII. činu:
okrajnih sodnikov 12, sod. tajnikov 29, sub-
stitutov 5; l. 1900 sta prišla v VII. čin le
2 okr. sodnika; leta 1900 služilo je čez 14
let le 9 sodnih tajnikov. (Pride še.)

Nekoliko odgovora.

(Iz učit. krogov na Goriškem.)

(Dalje.)

Sumničenje pa je, da se je tendenciozno
spravilo to vprašanje v »Edinost«. Resnica
je, da večina učiteljstva je pri napredni
stranki, a resnica je tudi, da manjšina je
proti tej, ali pa tava zunaj strank. To pri-
znava tudi »Soča«, čemu torej ves krič! Da
bi pa bila tista kopica »Slomškarjev« tako
neznatna, kakor se trdi, ne verjame nikdo,
ki hoče vedeti resnično stanje. Terorizem
je hud, to se je pokazalo dne 2. t. m. pri
»Jelenu«, a kdo more prigovarjati, da je tak o
postopanje skolegi — pravo
in da ne provzroči še večer-
cepljenosti?! Kadar je začelo iti na-
razen, gre rado in pojde vedno z večšilo in
v večem številu. Boste videli, da bo tako!
Tisto vedno sumničenje, da bi bil dopisnik
»Slomškar«, ni dostojno resne stvarne pole-
nike. Ne vem pa, kako bi označil trditev,
da bi dopisnik »Edinosti« rad videl razcep-
ljenost, marveč je resnica ta, da ga boli
žetaka razcepljenost, kakor-
šna je že zdaj, a se boji, da bo še
veča. Je pač ljudij v nas Slovenceh, ki ne
morejo prenesti mirne in stvarne besede,
ampak da kar in brez vsacega vzroka po-
grablja po cepcu, s katerim mahajo le pre-
pogostoma celo po svojih — somišljenikih!!
Tak način pisarenja ne rodi dobrih razmer
ampak vedno le ravs in kavs, kakoršnjega
smo že vajeni na Goriškem. Ta in oni je
morda pri tem v svojem elementu, ali nekdo

je, ki le trpi pri tem in ta nekdo je — naš
narod slovenski!!

Le logično se mi vidi, ako sem trdil, da
ni dosti upanja, da bi se zboljšale gmotne
naše razmere, ako tudi dobimo jednega po-
slanca-učitelja. Ako bi bili Slovenci jedini v
deželnem zboru, no, potem bi bilo nekaj nade.
A tedaj se ni hotelo slišati o učitelju-poslancu!
Zdaj pa, ko boste v zbornici gotovo dve slo-
venski stranki, absorbiral bo medsebojni boj
vse moči in slovenski stranki ne bosti imeli
ni časa, ni volje, najmanj pa — moči v to,
da bi se mogli resno brigati za naše vpraša-
nje. Poglejmo le zadnje zasedanje našega de-
želnega zbora! Koliko časa je šlo v izgubo
radi prepira med slovenskimi poslanci, a na
rešitev zakonskega načrta v preskrbovanje
naših uduc in sirot in onih revežev penzijo-
nistov in tistih, ki so zreli za pokojnino, ni
bilo časa, ampak se je načrt zopet vrnil tja,
od koder je prišel, namreč deželnemu odboru.
Tako postopanje z našim vprašanjem
mi je potisnilo pero v roko in nič
drugega ne! V prihodnje, ko bo razceplje-
nost na slovenski strani v deželnici zbornici še
veča, bo še slabše! Ali morda ne?!

Jaz bom gotovo najvselej če razmere
pokažejo, da sem se varal.

Brez najmanjšega dokaza trdi »Soča«
— da je dopisnik »Edinosti« imel namen,
hujskati in dražiti proti napredni stranki.
»Soča« ve sama predobro, da je odpahnila
od sebe se svojo neumestno pisavo marsika-
terega učitelja in neučitelja, ki je že mnogo
deleval v blagor naroda. Ako pa se kdo od
istih oglašja kje drugod in ne v »Soči«, pa
hajd po njem! Čudni pojavi. Dvojna mera
prič tu. In vendar je znano, da so gospoda
pri »Soči« večasih sami inspirirali dopise in
članke v druge liste! Zdaj pa naj bi bilo
drugače, sedaj naj bi nikdo drugi ne smel
vsprejemati glasov iz dežele Goriške.

(Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 29. oktobra 1901

O položaju. Vse kaže, da se je Kör-
ber izvil le iz skrajne zadrege, ki je ho-
tela vzeti sapo njegovemu ministerstvu, da
pa o resničnem zboljšanju položaja ni z da-
leka ni možno govoriti. Da so stranke pri-
volile v to, da se umaknejo razni nujni
predlogi in da se prične prvo čitanje prora-
čuna, do tega sta, po našem menenju, dovela
v glavnem dva vzroka. Proračunska debata
je v našem parlamentu glavna prilika stran-

kam, da iznašajo svoje želje, svoje zahteve,
svoje tožbe. Take razprave pogrešamo že
dolgo — odkar so Nemci etablrirali obstruk-
cijo kakor zakonito in dovoljeno sredstvo
parlamentarne taktike. Naravno je torej, da
se je strankam mnogo nabralo v tem času,
kar bi rade povedale in da si torej v svo-
jem interesu žele zopet enkrat proračunske
razprave.

Drugi vzrok pa je ta, da imajo stranke
nekakov strah pred novimi volitvami in sicer
to deloma iz obzirnosti do volilcev, katere bi
brez smotra zopet pognali v divji boj, in pa
tudi iz osebnih motivov gospode poslancev.
Kdor že ima mandat, ga najraje — ob-
drži. Dokler pa stranke le iz takih vzro-
kov odjenjujejo pred vlado, ni smeti niti go-
voriti o zboljšanju položaja. Testo se je sicer
nekoliko ohladilo, da se ne dviga, ali kvas je
vedno v njem in treba le, da temperatura
nekoliko poskoči — kar se lahko zgodi ob
najmanji priliki — pa bo kipelo zopet. Kako
so Nemci pripravljani, da poskočijo, priznava
danes tudi »Neue Freie Presse«, ki žuga
Körberju, da vsaka koncesija Čehom bi po-
menjala za Nemece napoved vojne... Zbolj-
šanje položaja, odpravo nevarnosti, viseče
nad parlamentom, si je možno misliti torej le,
ako bi se Čehi odpovedali za dogledne čase
vsaki zahtevi. Da pa na to ni misliti, to
pravi že fakt, da Rezeka kriza vendar le
obstoji. Možu se brzkone zdi, da mora po-
loženje zanj kmalu postati mučno, ker ve
kako je Körberjev kabinet neizprosno obve-
zan na diktate iz nemških strank, a ve tudi,
kako mislijo in kaj namerjajo Čehi.

Praška »Politik« je te dni, ko je govo-
rila o grozodejstvih nemških bokserjev v
Litovlu na Moravskem, zaključila svoj članek
z besedami: Sicer pa narod češki vsikdar
najde sredstev, da se ubrani Steinove
teorije (ta poslanec je namreč zagrožil Čehom,
da pridejo zanje še hujše stvari nego so bile
v Litovlu); potem Elvertove prakse (ta mož
n višesedni svetovalec pa je bil eden vodi-
teljev rečene bokerske ekspedicije v Litovle);
in slednjiš se ubrani tudi Körberjeve
— nevtralnosti!

Tako se tudi utegne zgoditi. Češko
vprašanje je grobišče že mnogih avstrijskih
ministerstev. Na tem grobišču se utegnejo, in
morda prej, nedo si misli on, vršiti tudi fu-
neralijske kabineta Körberjevega...

Madjarsko umešavanje v avstrij-
ske stvari. K temu perečemu predmetu, s
katerim smo se tudi mi mnogo bavili zadnje
dni, je prinesel list »Neues Pester Journal«
članek, ki je jako instruktiven. Z ozirom na

da potuje za zabavo. Italija je prva dežela,
v katero se je namenil. Ogledati si hoče sta-
rodavnosti in znamenitosti v italijanskih
mestih. V navado pa da mu je, da potuje
brez spremstva. Tako se giblje svobodneje in
more, kakor se mu zljublja, opazovati ljud-
stvo in njegove običaje.

Rodrigo mu je pritrjal. Tako sta se raz-
govarjala precej časa in tudi potem, ko je
služkinja jela prirejati mizo.

Čim je bilo vse pripravljeno, je došla h
mizi tudi Lavra. Ptujec, ki se je gibal z
lahkoto človeka, ki je vajen gibati se v svetu,
je delal poklone, da ga veseli, da more
spoznavati hčerko toli ljubeznivega očeta.
Vendar se mu je videlo, da je presenečen.
Pričakoval je, da bo videl navadno kmečko
dekle; tem bolj ga je Lavra očarala se svojo
lepoto in svojim sigurnim in finim vedenjem.
Ves njeni pojav je bil poln graeiznosti,
lice omamljivo simpatično in vedenje deklce,
ki je užila dobro vzgojo.

Ko so tako pri mizi sedeli, ptujec kar
ni mogel obrniti očesa od Lavre...

(Pride še.)

PODLISTEK

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevel Bukovič. —

Dogodilo se je nekega dne, da je Ed-
vard moral v mesto. Stari Rodrigo ga je
namreč o raznih prilikah pošiljal po raznih
opravkih, da si mladi mož na ta način pri-
dobi potrebne skušnje in spretnosti. Zlasti
pa je bil staremu možu ta namen, da grof
spozna pridnost in zmoglost mladeničevo. Po-
sebnost o slabih vremenih je Rodrigu priha-
jalo prav, da je mogel pošiljati Edvarda. V
takem vremenu je namreč posebnost občutil
posledice nekega udara, ki ga je bil prejel
v mladih letih. Ob takih prilikah je imel
Rodrigo navado, da je posedal na svojem
stolu in razmišljal o tem in onem... med tem,
ko je Lavra opravljala hišna dela. A ko je
dovršila, je navadno sela k njemu in mu čit-
tala zanimive stvari iz knjige.

Tako je bilo tudi onega dne. Zunaj je
bilo slabo vreme. Veter je bučal liki valovje,

ko se bliža huda ura. Dež je padal v po-
tokih...

Kar je bilo čuti močno trkanje po vratih.
— Moj Bog, je vskliknila Lavra, pa ne
da bi se Edvard vračal ob takem vremenu!

— Ni mogoče, je odgovoril Rodrigo,
prenatančen je v službi, da bi kaj zanemaril;
zato ni možno, da bi mogel priti že nazaj.
Poglej torej, Lavra, kdo da je!

Lavra je odšla, kakor jej je veleval oče
in se je vrnila kmalo s sporočilom, da pred
vratni stoji neki potnik, ves premočen od
dežja, in ki prosi, naj bi ga pustili pod
streho!

— Odpri mu hitro in pusti ga notri!
— je veleval Rodrigo nekoliko nejevoljno, pa
pripravi tudi kaj večerje in naloži služkinji,
da za potnika priredi sobo.

Potnik je stopil v sobo. Bil je še mlad
mož. Bil je sicer izdelan od potovanja in
slabega vremena, a videti mu je bilo ven-
dar, da je izobražen človek.

— Dovolite, je prosil, da se malo usta-
vim v vaši hiši, dokler ne poneha slabo
vreme.

znani Körberjev govor, v katerem je mož tako pogumno rožljat s sabljo in ki je izzval silno valovanje po vseh, vsakodnevni vladi služočih — tintnikih, pravi gori omenjeni ogrski vir:

»Povsem neopravičeni napad g. dra. Körberja na Ogrsko nudi pa dobrodošlo priliko, da malce posvetimo v razmerje, ki se je razvilo med avstrijskim in ogrskim ministerskim predsednikom v dobi njiju hkratnega poslovanja. Z dozdevno opravičenostjo se je bilo do sedaj tega menenja, da so ti odnosi osebno najprijaznejši in stvarno najprijetnejši. Sodili so celo, da je g. Szell, ne da bi bil prestopil svoja polnomočja, kumoval postanku ministerstva Körberjevega. Tega domnevanja ni smeti slabo tolmačiti. Ministerskemu predsedniku ogrskemu ne pristoji pravica, da bi prigovarjal v čisto avstrijskih stvareh, istotako, kakor bi mi odločno zavrnilo, ako bi se kakov načelnik avstrijskega ministerstva hotel umešavati v naše stvari. O tisočerihih odnosih med obema državama monarhije, pred vsem o skupnosti monarhije in radi iz iste nastajajočih identičnih interesov, pa se vidi skoro naravno, ako mož take avtoritete in take politične tankočutnosti, kakor je Koloman Szell, ne more stati na strani, ko v sosednji državi treba rešiti težko, tudi nas toli blizo dotikajočo se krizo. Povprašajte enkrat le grofa Frana Thuna, in listajte le v beležkah pokojnega dra. Kaizla, pa izveste približnih stvari o deležu, ki ga je imel ministerski predsednik ogrski na instradiranju novega kurza v Avstriji, ne da bi bil iskal tega deleža.«

Kdo ne umeje tega? Po domače, po slovenski povedano, je priznalo tu: Madjari so vrgli Thuna, Madjari so vrgli Kaizla, Madjari so imenovali ministerstvo Körberjevo in zasluga Madjarov je tudi, da imamo sedaj nov nemško-radikalen kurz; iz kratka, Madjari odločajo tudi v notranjih političnih stvareh v Avstriji! To je za nas dragoceno pripoznanje ravno z ozirom na cikel član- kov, ki smo jih priobčili te dni o premoči Madjarov v monarhiji!

Volitev v hrvatski sabor. V zagrebškem III. volilnem okraju, ki voli vedno opozicijsko, je Frankova židovska stranka proti kandidatu združene opozicije, kanoniku Rubetiću, postavila svojega protikandidata v osebi Evgena Kumičića. V sled tega izdajalskega postopanja Frankove stranke, ki kljub večkratnim pozivom obeh ostalih opozicijsko- nalnih strank, nikakor noče z njima složno postopati proti madjaronski vladajoči stranki, utegne priti v nevarnost izvolitev opozicijsko- nalnega kandidata in utegne zmagati vladni kandidat.

In jeden Kumičić, Istran, se daje zlo- rabljati v take namene! Mi se sramujemo!

Otvoritev bolgarskega sobranja. Včeraj je knez Ferdinand s prestolnim govorom otvoril sobranje. Prestolni govor pov- darja prizadevanja vlade, da vzdržuje javno upravljanje države; gospodarski in finan- cialni položaj države ni razveseljiv in se pre- stolni govor nadeja, da bodo vsi poslanci delovali na to, da se prebije sedanja gospo- darska kriza. Prestolni govor zatrjuje potem prijateljsko razmerje do drugih držav, a povdarja posebno učvrščenje prijateljstva z ruskim carstvom, osvoboditeljem Bolgarije. — Slednjič je prestolni govor navel zakonske načrte, ki se predložijo sobranju. Knez je bil ob prihodu in odhodu burno pozdravljen.

Ustaja na Filipinah. Amerikanske oblasti postopajo najstrožje z usti na otoku Samar (Filipine). General Schmitt je izdal povelje, da mu morajo vsi načelniki izročiti orožje tamošnjega prebivalstva in naznaniti vse one, ki so se udeležili napada na voja- ščino. Ako ne store tega, se požeje vsa mesta in vasi, se konfiscirajo posestva in prežene vse prebivalstvo na otok Guahan.

Veči del mest in vasij na jugu otoka je že uničenih. Kriveci se kaznujejo na grozovit način.

Ako vsporejamo dogodke v južni Afriki s temi dogodki, katerih akterji so Severno- Američani, se nam kaže, da je nav angli- kanskega plemena sploh kruta in brezobzirna.

Vojna v južni Afriki. Mirovno so- dišče v Haagu bo pretresalo v kratkem pe- ticijo Burov glede južno-afričanskega vpraša- nja. Preštudirati da mu bo najprej natančno, da-li to vprašanje spada v njegovo kompe- tenco? V nasprotnem slučaju pride peticija Burov v arhiv mirovnega sodišča.

Lord Kitchener brzjavlja iz Pretorije,

se je v slednjem času dogodilo več bitk. Dne 15. t. m. se je isti polkovnik blizu Zervork- fonteine moral bojevati z burskima »koman- doma« Grobelaar in Erasmus, katera sta njegove čete napadla od zaden in na straneh; Buri da so bili odbiti. Istotako da je polkov- oik Henry dne 26. t. m. pregnal burskega poveljnika Nieuvenhouta iz močne pozicije — blizu Kofffonteine.

Iz Hamburga se je te dni odposlalo mnogo živeža za angleško vojsko v južni Afriki.

V Moskvi so se vršile včeraj pred an- gležkim konzulatom hrupne protiangležke demonstracije.

Tržaške vesti.

Osebnost. C. kr. trgovinsko mini- sterstvo je poštnega asistenta Friderika Forsterja v Trstu na njegovo prošnjo pridělilo poštnemu uradu na c. k. avstrijskem poslaništvu v Carigradu.

Pogreb pok. Kristine Piščane v Ro- janu je bil dostojen ugleda, ki ga je pokojna gospica uživala v narodnih krogih v Rojanu in v mestu! Udeležba je bila naravnost ogromna, ako pomislimo, da je bilo predpo- ludne in na delavnik. Kar je le moglo v Rojanu, je prihitelo, da skaže v evetju let preminoli devojki poslednjo čast. Vencev je bilo 14, med temi oni družba »Zarja« strakovi v narodnih barvah. Pokojnico so pokopali — na željo družine — na pokopališču v Barkovljah. Naj počiva v miru, blaga de- vojka, v zemlji slovenski, katero je ljubila z vsem ognjem mlade duše!

»Mir« gospoda Jurizze. Iz Rojana nam poročajo: Naš župnik ima vedno v svojih ustih besedo »mir«! In baha se, da je zdaj navstal mir v njegovi župniji! Če hoče biti slep, pa naj bo! Takega »miru«, kakor si ga misli on, ga ne bo več v Rojanu. Da pa bodo vedeli čitatelji »Edinosti«, kakov je ta Jurčev »mir«, ki je baje nastal v Rojanu te zadnje čase, naj čujejo, kaj se je godilo po- vodom smrti in pogreba pokojne in nepozabne Kristine Piščaneve.

Čim je pokojnica zatisnila oči, je nje oče — ta kremen značaj — sporočil v župni dvorec, da župnika noče na pogreb in da naj poskrbe, da prideta dva gg. kapelana na pogreb. Župnik pa je sporočil po cerkovniku, da on nima dveh kapelanov, zato da pride on sam z enim kapelanom. Mi pa konstatu- jemo tu, da v Rojanu sta dva kapelana, a da je g. župnik na dan pogreba — česar sicer nikdar ne stori — poslal v Barkovlje misijonirat.

Oče pokojnice pa je odgovoril po cer- kovniku vnovič, da župnika noče! Rajši da naj nobeden ne pride...!

In fakt je, da g. župnik ni smel priti na pogreb, ampak je vse obrede opravil le veleč. g. kapelan Škabar.

Takov je torej »mir«, ki je navstal med župnikom in najodličnejšimi župljani! Da pa ta »mir« ugaja g. župniku, to že verujemo radi, saj odgovarja — željam camorre!

Don Giovanni Cavalich in njegove bratovščine. Don Giovanni žvižga na to, kar piše o njem »Edinost«. »Čim več piše o meni »Edinost«, je baje rekel proti svojim »krščanskim« materam, »tem bolj se smejem«. No, don Giovanni naj bo prepričan, da se mi proketo malo brigamo, da-li njega naše pisanje veseli ali jezi. Ako se don Giovanni Cavalich smeje ali joče, nam je to vsejedno. Ne bi pa smelo biti to vsejedno tistim lahko- vernim ovčicam, ki mu slepo verujejo ter mu sledijo črez drn in strn po dnevi in po noči. (Ne samo po priliki rečeno, temveč tudi v resnici: faktum je namreč, da so šle za njim po noči (z užganimi svečami) na Stara Mila in tam je v resnici »drn in strn«.) Tiste »ponosne« Škedenjke, katere nikogar ne po- gledajo, ako ni pravi pristen Škedenje, ki vsakega narodnjaka (in naj je tudi najčisto- krvnejši Sancein, Godina, Flego itd.) imenu- jejo Kraševca, ako noče trobiti v elkorijaški rog, te gojenke g. župnika — politike, tiste Škedenjke se puščajo lepo za nos voditi od njega, ki je v službi tržaške židovske ca- morre, in ki je prišel semkaj iz onega kraja, kateremu pravijo v Škedenju »Benečija«. Torej zavedni domačini Škedenjei so za njih »Kraševci« in Bog ve kaj še vse družega, medtem ko so — možje ala Cavalich pristni Škedenjei in »Triestini«.

Don Cavalich se torej smeje na to, kar piše »Edinost«; se smeje na to, kar je splošno menenje vseh Škedenjcev, v kolikor znajo isti — misliti! Cavalich se smeje na

to, kar mislijo o njem oni, ki ga redijo. Bravo Cavalich! Le smejte se! Saj se lahko smejete; saj se vam dobro godi pod viso- kim protektoratom laško-židovske camorre na magistratu. Ako bi bil — da ne rečemo kaj hudega — mož, ne bi se smejal. Res, da imate za seboj četico nezavednih, in neved- nih, ki plešejo, kakor jim Vi godete. Ali ne pozabite, dragi gospod magistratovec, na laški pregovor: »Il tempo e galantuomo!« Za danes se poslovljamo od Vas z rekom: kdor se poslednji smeje, se najbolje smeje. Na svide- nje don Giovanni Cavalich! Pozdravite, prosimo tistega gospoda župnika, ki je svoječasnno klečal pred tržaškim Židom, in sicer klečal iz namenov, ki so jako jako — posvetni!

Poslovivši se od gospoda župnika, bi prosili našo javnost, naj sodi, kako označenje zasluži list, ki baje hoče služiti interesom na- roda slovenskega, a mu vendar dopušča vest, da se identifikuje z možem — pa da naj je tudi duhovnik — ki je, a ne slepo, ampak zavedno orodje tiste gospodovalne signorie, ki je zakonitega zastopnika naroda slovenskega z brahijalno silo vrgla iz zbor- nice samo za to, ker se je drznil braniti spomin — preminolega vladike cerkve kr- ščanske in rimsko-katoliške!!!

Nismo napisali te apostrofe morda v nadi, da napravimo kaj utisa na gospodo, ki zakladajo omenjeni list se svojimi mislimi! Ne — ker vemo, da ne opravlja koristnega dela oni, ki mlati slamo, v kateri ni več zrna. Predobro vemo, da je v sreih tista gos- poda postalo ledeno mrzlo in da jim je za- mrlo vse, kar bi moglo ohranjati slovensko čutstvosvanje. Ali napisali smo to apostrofo, da opozorimo, kako odgovornost si nakladajo oni, ki v takih resnih časih pokrivajo gori omenjeno gospodo, ki so zavezniki — sov- raznikov naroda! A kdor hodi s prijatelji sovražnikov naroda, je... no, bodi prepuščeno onim, katere mislimo, da stavek, ki smo ga hoteli napisati, sami domislijo do kraja...

In slednjič smo napisali to apostrofo radi vse slovenske javnosti, da bi začela raz- mišljati in gledati, kaka kontrebanda se more dandanes, v navstali zmešnjavi slovenski, vo- ziti pod pošteno zastavo, v imenu »načel« in res vzvišenih — pretvez!

Glas z Vrdele. Pišejo nam: Kako ve- seli in zadovoljni smo bili lansko leto, ko so naši otročiči znali tako lepo moliti in prepe- vati ter se jim je na vse strani videla dobra vzgoja. Letos pa smo prav žalostni, ker je zavetišče sv. Cirila in Metodija premeščeno in je preoddaljeno od nas. Tako imamo kakih 30 otročičev, ki pogrešajo to dobro vzgojo. Saj naše matere bi rade plačevale tisti bori goldinar vpisnine. Kaj nam je storiti? To je tem bolj žalostno, ker Italijani vedno bolj pritiskajo na naše ljudstvo in če se ne bomo začeli braniti, nas potisnejo še tja gori na Kras.

Zanimivosti iz mestne plinarne. V naši plinarni je bil do nedavno nameščen neki »capo«. Seveda je bil hud Italijan morda že zato, da bo uprava raje zatiskala po eno oko, ako bi on počenjal kaj, kar ni prav. In počenjal je res marsikaj. Tako je n. pr. vlekkel denar za 10 delaveev, v resnici pa jih je imel le po 5 ali 6. Istotako je znal računati, da gre več materijala ven, nego ga je v resnici šlo. Tem mahinacijam je uprava prišla na sled, a se je omejila na to, da je rečenega »capo« odpustila z dela in mož je mogel svobodno odnesti pete tja ono na stran velike luže.

Ali ne nas krivo umeti. Ni nam do tega, da bi koga proganjali. Ali naveli smo ta slučaj, da bo vidna razlika v postopanju uprave mestne plinarne. Se slovenskimi de- lavei — dokler jih je bilo še kaj — so bili strogi do krutosti, z italijanskimi pa — kakor priča zgornji slučaj. Pa tudi zato smo hoteli navesti ta dogodek, ker priča zopet ne le o invaziji inozemcev na vsa javna dela, ampak priča tudi, kakih elementov je med tujinci, ki domačinom jemljejo kruh iz-pred ust!

Daleč nas privaja gospodarstvo židovske Camorre! Kakor da smo kje v Kalabriji in ne v Avstriji! Kar se dogaja v Trstu, to je res že preveč. Čujte na primer! V plinarni štejejo delaveev — lire in ne avstrijske krone... Vprašamo pa, ali bodo italijanski, ali avstrijski davkoplačevalci morali plačevati kredit nad milijon kron, ki ga je mestni svet dovolil plinarni? Ali bodo ta strošek morali plačevati kje v Kalabriji, ali bomo plačevali mi Avstriji?! Gospod blagajnik plinarne pa konvertira naše kronice v italijanske lire... Očevidec.

Iz delavskih krogov smo prejeli: Kam naj gredo delavci iskat si kruha, a zima je pred durmi! Kako naj gre delavec v svet v tej dobi, in še posebno, če je — brez sredstev?! Če je kje v Trstu dela za 100 delaveev, našteješ lahko najmanj 80 regni- colov in če gre po sreči, je poleg njih, da ali ne, kakih 20 domačinov. A ni samo to. Ti poslednji morajo opravljati najtežja in naj- slabša dela. Na vsakem boljsem mestu pa je italijanski priklatež. In da je kupa grenkobe za nas do vrha polna, sme se regnicolo uje- dati, kolikor hoče, sme žaliti in provocirati s povdaranjem, da v Trstu so oni gospodarji, da tu so njihova tla (!!) itd., dočim mora domačin molčati in potrpežljivo prenašati vse to, ako noče, da mu je gorje! Tu bi bilo mesta za socijal. voditelje, da bi se postavili v varstvo svojih delaveev! Mesto da ščuvajo proti narodni stranki, proti družbi sv. Cirila in Metodija, proti svojim lastnim rojakom, naj bi se raje malo obrnili v mestno pli- narno in na razna podjetja in naj bi organi- zovali proteste proti temu, da se delavec- domačin zistenatično in neusmiljeno izključa od domačega dela! Ali na to stran so gospodje socijalisti slepi in gluhi. Kaj je neki mari kakemu Učekarju, ako tudi na tisoče naših delaveev morajo križem gledati, kako dela in služi tujinec, ter morajo stradati pri- tem. A to je vse kaj drugega za Učekarja in družbo... s takimi lapalijami jim ne smete prihajati!! Radi tega ne treba njim, da bi si belili lase; saj mej slovenskimi delavci je še nekaj takih, ki ne znajo — gledati!

Brezposelen delavec.

Slednjič je pričel tudi »Piccolo«. Že večkrat smo omenjali v našem listu, kako se tržaška industrija in veletrgovina siste- matično in dosledno germanizira in se tem- potom v Trstu infiltrira nemštvo. Posebno smo omenjali tudi že skoraj popolnoma do- vršeno germanizacijo tržaškega tehničnega zavoda, ki ima v italijanskem jeziku menda samo še firmo: »Stabilimento tecnico triestino«. O tem dejstvu je mnogo pisal tudi tukajšnji »Avanti«; le »Piccolo« je molčal kakor — grob. »Piccolo« in onim, ki so za njim in nad njim se je sanjalo dosedaj edino le o sla- vizaciji, o resnični germanizaciji pa ni bilo ne duha ne sluha. Slednjič pa se je zganil tudi on, ne vemo iz kakih nagibov, da prav- rahlo pokrega »Stabilimento tecnico« radi ger- manizacije. Pravi, da je notranje poslovanje tega zavoda že popolnoma ponemčeno in da so od tam celo že tržaškim laškim tvrdkam začeli dopisovati v nemškem jeziku. No, te tržaške laške tvrdke bi mogle pojasniti »Pic- colu«, da se to nemško dopisovanje vrši že leta in leta! Čudno je le, da so te laške tvrdke in z njimi vred tudi »Piccolo« toliko časa mirno požirale te nemške insulte na svojo narodnost, med tem ko so tako obču- tljivi glede na naš jezik, da si mi niti san- jamo ne o tem, da bi slavizirali in eno samo laško dušo. »Piccolo« vprašuje potem najvno: »Morda si je »Stabilimento tecnico triestino«, potem, ko je popolnoma germaniziral notra- njo upravo, nadel nalogo, da prične... ger- manizacijo Trsta?« To je pa res lep branitelj »italijanskega« značaja Trsta, ako si mora staviti taka vprašanja še-le sedaj, ko je nem- ščina infiltrirana v vso tržaško industrijo in veletrgovino in se je začela infiltrirati tudi v malo trgovino in obrt!

Tržaškim Italijanom ostaja sedaj dvojna pot: ali delovati še nadalje v dosedanji slepi strasti za uničenje tržaških Slovanov kateri- boj, kakor rečeno, pa, izrabljajo Nemci tako pridno da si brez najmanjšega truda osvoje tržaški tera; ali pa se bo Italijanom boriti z nami vred proti invaziji Nemštva. Jedno pa naj si zapomni: ako bodo tržaški Slovani stavljeni pred alternativo, da se morajo ali poitali- jančiti ali pa ponemčiti, ni še prav nič gotovo da si izvolijo — prvo!!

Jedno ali drugo : ali skupno v slogi živeti, ali pa skupno hlapčevati Nemcu !!

Čiričeva dramatična družba v Opa- tiji. Čiričeva dramatična družba, ki je dose- daj gostovala na Sušaku in ki je danes došla v naše mesto, bila je dne 25. t. m. v Opa- tiji, kjer je v hotelu »Stephanija« predstavljala igro »Šokica«.

O tej predstavi pišejo zagrebški »Hr- vatski« sledeče: Moral bi se pretvarjati, ako ne bi priznal svojega popolnega zadovoljstva na včerajšnji predstavi, katero je izvrstna Čiričeva dramatična družba priredila v Opa- tiji. Da, vrhunec je doseglo moje zadovolj- stvo, ko sem videl, da je bilo ljudij, ki niso

umeli niti besedice, a so bili popolnoma zadovoljni s petjem in igro...

Če tudi je bilo vreme grdo, došlo je vendar ogromno občinstva v dvorano. Bilo je tu Čehov, Rusov, Francozov, Madjarov a tudi Nemcev!... Igra je v celoti ugajala. Igrali so v resnici prekrasno. Kolo so m rali, na burno zahtevo, ponavljati. Seveda je bil tudi materijalni uspeh povoljen.

Kakor smo že omenili uvodoma, je dramatična družba ravnatelja Čirića že med nami v Trstu in prične v kratkem se svojimi predstavami in sicer z opereto »Kraljevič Marko in zamorec«, katere vsebino danes na drugem mestu podajemo našim čitateljem. — Zanimiva bo ta predstava tudi radi slikovitih turških oblik in se nadajamo, da nihče tržaških Slovencev in sploh Slovanov ne zamudi ugodne prilike, da obišče Čirićeve predstave.

Umorstvo. Predsinoči ob 11. uri se je zgodil v Kolonji grozen zločin. Nekega moža, delavca, imenoma Josip Kocijančič, so ubili. Ko sta mladeniča Ferluga in Čevna šla po glavni cesti, zazrla sta na tleh moža, ki je ležal v krvi. Na prvi hip sta mislila, da je umorjeni brat Ferluga, natakarka v gostilni pri starem »Matiju« in šla sta takoj iskat poslednjega. Ferluga, ves prestrašen, je bežal na kraj, kjer je ležal umorjenec. No, tu se je prepričal, da umorjeni ni njegov brat, ampak omenjeni Josip Kocijančič iz Istre. Na to sta mladeniča, ki sta našla umorjenca, šla javit dogodek na komisarijat v ulici Seussa, zbok česar se je policijski komisarg. Sturm v družbi zdravnika hitro podal na lice mesta. No, zdravniku je bila le žalostna naloga, da je konstatiral nastopivšo smrt vsled prevelike izgube krvi. Pri mrtvecu, ki je bil praznično oblečen so našli nosno ruto, škaflo za tobak in igralne karte.

Malo pozneje je prišla na lice umora tudi sodnijska komisija, ki je bila sestavljena iz adjunkta dr. Candottija s kancelistom Marinaza ter zdravnika dr. Xydiasa. — Na truplu umorjenega so našli štiri globoke rane, provzročene z nožem. — Doznanlo se je, da je bil nesrečni mož v gostilnici pri Ivanu Ferlugi od 3. popoldne do 9. ure zvečer. Po njegovem odhodu iz gostilnice ga niso videli več živga. Umorjeni je bil lep mož kakih 30 let. Bil je oženjen. Po zabeleženju potrebnih komisijskih podatkov so truplo umorjenega v vozu podjetja Zimola prepekljali v mrtvašnico k sv. Ani. — Pozneje se je doznalo, da morilec je neki 25 letni kamenosek Ivan Richter, stanujoči na št. 102 v Kolonji. Doznavaši da ga iščejo, se je ubijalec sam predstavil na komisarijatu v ulici Seussa. Tu je izjavil, da je s pok. Kocijančičem prišel v konflikt in pozneje da je prišlo tudi do pretepa med njima. Ali nož da je rabil le v silobranu. Izjavo Richterja so vzeli na zapisnik in ga obdržali v zaporu. Pozneje so ga odvedli v ulico Tigor. Kakor skrivca Richterja na umorstvu Kocijančiča so včeraj aretirali zakonska Čok iz Kolonje št. 151. Oblast pa meni, da je morda tu še drugih sokrivic. Poizvedovanja se seveda nadaljujejo z vso brigo.

Drobne vesti. Tisoč klg. suhih sliv je zginilo. Na povelje trdke Ignacij Brüll je neki njeni uslužbenec ovadil na policijskem inšpektoratu v svobodni luki, da isti trdki zmanjkuje od 19. t. m. sem 20 vreč suhih sliv! Povsem neznano pa je dosedaj, po kakih poti so izginile te slive?

Ulovljen vojaški begunec. — Včeraj zjutraj so aretirali v Trstu vojaškega begunca 22 letnega mornarja Ivana Kovacea iz Budimpešte, kateri je bil dne 5. t. m. pobegnil iz Pulja. Begunec so izročili vojaški oblasti.

Poskušen samomor mlade deklice. Včeraj popoldne ob 3. uri se je v ulici Gelsi poskušala zastrupiti 21-letna deklica imenom Josipina L., stanujoča v ulici S. Sergio. No, pasanti so še o pravem času zapazili nje grdo nakano, in poklicali zdravnika, ki je mlado kandidatino smrti dal odvesti v bolnišnico. — Nič kaj novega za Trst.

Starka v ognju. Sinoči po 6. uri je bilo čuti iz nekega stanovanja v ulici Giulia obupno upitje. Susedje, ki so na to klicanje prihiteli, so našli 70-letno ženo Ano Ghigo — vso v ognju. Ljudje so upotreabili vsa možga sredstva, da ogenj pomore in so pozneje poklicali zdravnika z zdravniške postaje. Ta je dal ubogi ženi vso potrebno zdravniško pomoč. — Kakor doznajemo je siromašna starica to noč umrla v groznih mukah sled dobljenih opeklin.

Samomor vojaka. Ni še minolo par mesecev temu, kar smo javili cenjenim čitateljem o samomoru nekega vojaka v vojašnici v Rojanu. Danes nam je zopet zabeležiti samomor vojaka, zgodivši se isto tam. Včeraj ob 1. uri popoldne so vojaki v rečeni vojašnici čuli močan strel v gorjnih sobah. Vojaki so hiteli v goraje prostore, kjer se jim je nudil pretresljiv prizor: 19-letnega Artura Guth-a, iz 97. pešpolka, tukajšnje garnizije, so našli s prestreljenimi prsi.

Ranjenca so hitro prenesli v vojaško bolnišnico, ali tam je nesrečnej izdahnil svojo dušo. — Artur Guth je prišel pred letom dobrovoljno v vojake in je bil zelo priljubljen višjim. V kratkem času je postal desetnik. Bil je doma nekje na Češkem. Bil je navadno vedno vesel in živahen; tako tudi neposredno pred svojim samomrom. Nikdo ni niti od daleč slutil, da mladenič misli na kaj takega. Danes popoldne je bil njegov pogreb z vso vojaško častjo. Vzrok samomoru je baje — nesrečna ljubezen.

Dražbe prometičnin. V sredo, dne 30. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe prometičnin: ulica S. Giovanni 8, oprema v zalogi, barve in vrtni; zagata Risorta 14, hišna oprava; ulica S. Lazzaro 9, galanterije; ulica delle Poste vecchie 4, album in olijografije; Sv. Križ 219, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplo ob 7. uri zjutraj 12° C, ob 2. uri popoldne 18° C. — Tlaka: mer ob 7. uri zjutraj 760.3 — Danes: plima ob 9.10 predp. in ob 11.9 pop.; oseka ob 3.39 predpoludne in ob 4.35 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Nova orožniška postaja se je ustanovila v Črnikalu (okraj Koper) v obseju deželnega orožniškega poveljstva štev. 7.

Razne vesti.

Aretiranje nezakonskega sina jednega nadvojvode. V Budimpešti so oblasti zaprle barona Ernesta Walburga nezakonskega sina pok. nadvojvode Ernesta, ker je na sumu, da je sokrivec velikih sleparij. Že dlje časa so si policijska oblastva Dunaja, Budimpešte in Ljubljane dopisovala radi neke sleparske družbe, ki ima svoje delovanje v rečenih mestih.

V tej sleparski družbi, ki se je za svoje sleparije posluževala ponarejenih dokumentov, je baje tudi neka imenitna dama, katero da tudi v kratkem spravijo pod ključ.

Bolezen kralja Edvarda angleškega. Amerikanski listi poročajo, da ima kralj Edvard raka v sapniku in da ta bolezen provzroči tudi njegovo smrt.

Kraljev osebni zdravnik Samon je baje zgubil vse upanje, da bi kralja ozdravil, pač pa upa, da se mu posreči podaljšati kralju življenje za nekoliko let. Te vesti potrjujejo tudi vesti, ki prihajajo nemškimi listom iz Londona.

Dunajsko društvo prostorov za ogrevanje in dobrodelno društvo. Od leta do leta se množi po zimi naval v javne prostore za ogrevanje, kjer se deli gorka jed in dobivajo prenočišča, tako, da to dunajsko dobrodelno društvo le z največimi težavami zmore vršiti svoj blag namen. V podporo tega blagega podjetja je finančno ministerstvo dovolilo društvu loterijo; srečke po 1 krono s 2300 dobitki in glavnim dobitkom 40.000 kron. Srečkanje se bo vršilo dne 16. januarja 1902.

Štejemo si v dolžnost, opozarjati cenjene čitatelje na staroslavni mejnarodni zavod za zdravljenje ušes, Chica, III, U. S. A. Ta zavod, kateri skoro vse vrsti gluhosti in težkega slišanja ozdravlja s posebno iznajdbo, daja na zahtevanje vsem bolnim brezplačna pojasnila, ako je dotičnik sploh ozdravljiv. Ta točka sama daja nam zaupanje, in moramo cenjenim čitateljem, ki potrebujejo morda take-le pomoči, ta zavod najtopleje priporočati.

Hinka Mattonija štipendij. Koncem oktobra t. l. se ma oddati na e. kr. vseučilišču na Dunaju štipendij v znesku 700 kron iz ustanove Hinka Mattonija za najboljše znanstveno delo o zdravilnih vodah. Določbe, po katerih se prizna štipendij, so se spremenile v toliko, da od sedaj naprej pravico do štipendija zadobe ponudniki, ki, ne po 12 mesecih, ko so bili promovirani doktorjem medicine, ampak še le po 3 letih objavijo znanstveno knjigo na polju zdravilnih vod. Z ozirom na to ugodnost v roku je pričakovati mnogoštevilnih udeležnikov.

Kraljevič Marko in zamorec.

(Opereta v petih dejanjih. Napisal Velja Miljković, glasba od Frana Galia.)

Ta opereta je spisana po istoimenski narodni pesmi in se je predstavljala že neštivilnokrat na vseh večih in manjših jugoslovanskih odrih (razun slovenskih). Vrš se okoli 1390. l. v okolici Jedreneta, tedanje prestolnice turških sultanov, kateri so z neštivilnimi svojimi četami poplavljali krščanske dežele.

Vsebinsko operete je na kratko sledeča: Turškemu carju je oholi zamorski vojvoda zgrozil ter zahteval od njega, naj mu pošlje na junaški dvoboj dostojnega junaka, kateri bi ga premagal, ali bi bil premagán; v tem slednjem slučaju moral bi sultan dati zamorec svojo hčer za ženo. — Zamorec je določil tudi rok, do katerega bo čakal svojega protivnika. Sultan je poslal svoje sle po vsej prostrani carevini turški, da bi našli primerne protivnika zamoreu. No, vse zastoj, nobena mati ni rodila junaka, dostojnega silnemu zamoreu.

Sultan je v veliki zadregi, a jedina hči je vsa obupana, ker bo morala poljubavati lice črnega junaka. Sultan je pozval k sebi vse svoje hodže (turški duhovniki) in vezirje (turški ministri), da se z njimi posvetuje, kaj mu je storiti. Kar se je oglašil neki stari hodža in rekel, da bi mogel zamorca premagati jedini Marko, kraljevski sin, kateri pa leži že dolgo časa v sultanovi ječi. Ta vest je ohrabrila sultana in dal je Marka takoj privedi k sebi iz ječe.

Plemeniti junak Marko se je takoj odzval sultanovi prošnji in obljubil, da pojde na dvoboj s črnim junakom; prej pa je še hotel dobiti blagoslov od svoje matere. Sultan ga je na to odpustil in Marko je odšel k Prilipu, kjer ga je mati blagoslovila, na kar se je zopet povrnil v Jedrenet.

Tu se vrši tudi drugo dejanje, medtem, ko se tretje vrši v sultanovem harem. Na odru je poleg jedine sultanove hčere več lepih odalisk (turške žene). Lepa Zelida (tako se imenuje sultanova hči) je popolnoma prepričana, da se Marko povrne ter da se bo bojeval se zamorecem, ker, kakor pravi Zelida, pri krščanih je zvestoba trša od kamena. Marko je došel ravno na silni odmev črnevega glasu: O Jedrene, ali v tebi ni junaka, ki bi si upal bojevati se z menoj? Četrto dejanje se vrši na sultanovem dvoru, kjer je sultan dobil poročilo, da je Marko premagal črnega nasprotnika a vrši se tudi na bojem polju, kjer se Marko in zamorec borita za junaštvo in slavo.

Peto dejanje je zopet na dvoru. Sultan pričakuje kraljeviča Marka, kateri mu prinese zamorčovo glavo, za kar mu sultan ponuja polovico svojega prostranega carstva. No, Marko ne želi ne zemlje, ne sultanove hčere, temveč samo prijateljstvo mogočnega carja. Na to nastopa mlada Zelida se svojimi družicami ter se zaroči s Tahir begom, katerega že davno na skrivnem ljubi. Marko jima častita in kmalu na to se dovrši peto dejanje s pesmijo:

Moški kor:

Iz dubine naših grudi
Podize se tebi hvala,
Presta danas Arap hudi
To je milost tvoja dala!

Ženski kor:

Nevinost je nadvladala

Moški kor:

Tebi slava, tebi hvala;
Po izvoru radosti,

Ženski kor:

Mišen Marka, div junaka,

Vsi:

Uvjenčava pobjeda.

Gospodarstvo.

Pravosodje upravnega sodišča glede osebne dohodnine.

Od e. kr. finančne oblasti smo prejeli: C. kr. upravno sodišče je razpravljalo dne 26. septembra t. l. o pritožbi, podani od predsednika prizivne komisije kakor zastopnika finančnega erarja, zoper odmerjenje dohodnine nekemu davčnemu zavezancu iz Istre.

Pritožbi se je ugodilo in uničil se je od predsednika izpodbijani sklep komisije.

V tej razsodbi glasi med drugim:

§ 214. zakona o osebni dohodnini določa med drugim, da o cenitvi na podlagi tega mesta zakona treba paziti na to, da se sodba o velikosti dohodkov dobi zlasti iz vnanjih znakov, o čemer se je ozirati posebno na ves gospodarski položaj davčnega zavezanca, na višino potroška in na razmerje

posamičnih dohodnih virov med sabo. Zakon našteva potem celo vrsto važnih okolnosti, katere je treba ustanoviti v svrhu cenitve dohodkov po vsem gospodarskem položaju cenjenca.

Bitstvena podlaga sodbi o dohodkih morajo biti vnanji znaki, znaki, ki označujejo ves gospodarski položaj cenjenca, pridobivanje imetja in použivanje, posebno pa višina potroška in razmerje posamičnih dohodnih virov med sabo.

Vpričo nastalih napačnih nazorov, po katerih bi bila cenitev po vnanjih znakih nedopustna, moglo bi zanimati davčne zavezance, da se glasom pravnega naziranja upravnega sodišča, izrečenega v navedeni razsodbi, mora cenitev po § 214. zakona o neposrednih osebnih davkih opirati naravnost le na vnanje znake, ki jih je ustanoviti.

Brzobjavna poročila.

Prenos zemskih ostankov pok. deželnega bivšega glavarja dra Vidulicha v Mali Lošinj.

POREČ 29. (B.) Po prizadevanju rojstne občine Mali Lošinj, so danes na separatnem parniku in ob spremljevanju deputacije občine Mali Lošinj preveli zemske ostanke v l. 1889. umrlega nekdanjega dež. glavarja in podpredsednika državnega zbora dr. Vidulicha iz Poreča v Mali Lošinj. — Slavnosti so se udeležili stolni kapitelj, deželne in državne oblasti in mnogo deputacij iz dežele.

Državni zbor.

DUNAJ 29. (B.) Zbornica poslancev. — Predsednik grof Vetter je otvoril sejo ob 11. uri 10 min. Po prečitavanju došlih spisov je ministerski predsednik dr. Körber odgovoril na interpelacijo poslanca Lichta, Kinka in tovarišev radi dajanja državnih naročil industrijalcem v zmanjšanje števila brezposelnih. Konstatiral je, da so razna ministerstva dala razna naročila, oziroma jih dajo tekom leta. Ta naročila da znašajo 120 milijonov kron, da pa prizadevanja vlade le tedaj morejo priti do popolne veljave, ako bo državni proračun za leto 1902 pravočasno rešen. Vlada se nadeja za trdno, da zbornica ne odreče svojega delovanja v ta namen.

Zbornica je prešla na to na dnevni red t. j. na v nadaljevanje proračunske razprave. Posl. Pogačnik je dobil besedo in izjavil, da njegova stranka ne goji zaupanja do sedanje vlade ni v gospodarskem, ni v narodnem, ni v političnem pogledu. V gospodarskem pogledu v glavnem zato ne, ker je ministerstvo s tako nezadovoljnim dotiranjem poljedelskega resorata pokazalo, da ni prijazno poljedelcem; v narodnem pogledu zato ne, ker ne postopa dovolj objektivno; v političnem pogledu zato ne, ker vlada v imenu takomenovanega državnega interesa, ki pa je v resnici le interes Nemcev, zahteva, naj narodi zapostavijo svoje življenjske interese. Ob takih okoliščinah ni mogoče njegovi stranki — posebno dotlej ne, dokler se proračun polj delskega ministerstva izdatno ne spremeni — glasovati za proračun. — Seja traja dalje.

Veliki knez Mihael Nikolajevič.

BUDIMPEŠTA 29. (B.) Veliki knez Mihael Nikolajevič je danes predpoludne došel semkaj. Na kolodvoru ga je pričakoval cesar. Cesar in veliki knez sta se objela in poljubila najpriskrnejše. Cesar je spremlil velikega kneza na njegov stan, kjer ga je pričakoval nadvojvoda Josip; pozneje je veliki knez obiskal cesarja v dvorni palači.

Tržaška luščilnica riža.

DUNAJ 29. (B.) »Wiener Zeitung« objavljaja: Ministerski predsednik kakor voditelj ministerstva za notranje stvari je odobril na obnem zboru delničarjev družbe »Palatura di riso del Litorale« dne 22. aprila 1901. sklenjeno spremembo statuta družbe.

MATTONI
GISSHÜBLER
MARVA
Kalkulation Kalkulation
Viljemska rastava pohištva in
tapedarij. Izvenredno ugodne
cene. x x x
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, try Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo d... ..

ANTON FURLAN

TRGOVEC KOLONIJAL, JESTVIN IN DELIKATES

Trst, trg S. Francesco št. 2.

Prigovorim se in ob enem naznanjam slav. občinstvu, da sem svojo trgovino razširil in založil z najboljšim blagom naše stroke, tako da mi je mogoče pretrči vsestranski tolikor glede kakovosti kolikor cene. Priporočam slav. občinstvu za nastopajočo zimsko sezono velik izbor pristnega ruskega in kitajskega čaja klg. od gld. 2-10; rum za čaj liter od gld. 1.20 do 3. Rum iz Jamajke in iz Angleškega od tvrde James Waters & Co. iz Londona v steklenicah razne velikosti in cene. Velik izbor likerjev tu in iz tujih tovarn, rozolij, rezi kimmelj, Maraskin, Curacao, Creme d'Anisette, Reeb Cereola, Altavater itd. Pravi francoski in domači konjak raznih kakovosti in cen. Pravi domači vipavski trepinovec lastnega izdelka po gld. 1.20 liter ter razna domača in inozemska vina kakor namizno vino, istiski refošk v steklenicah po 1/2 in 1/4 litra po 32 novč., esimat, namizno vino liter po 32 novč., Opolo po 34 novč. Istiski refošk v steklenicah 1/2 po gld. 1.15, vipavski in istiski muskateler v steklenicah 1/2 po 50 novč. Veliki izbor marsale svetovnoznanih trgov Florio & Co., Curatolo Spano & Co., Woodhouse & Co. po najnižjih cenah. Asti spumanti in Champagne. Veliki izbor tovarn in lakao tovarn Suchard v Švici in Maršner v Pragi, Kiffeler, Leje, Velim itd. Pravi angleški in domači biškoti. Raznovrstne testnine, kakor Zanderšic & Valencic in Il. Bistrice, nespejske in tržaške. Kavina primes, užgalice in voščilo (bisk) družbe sv. Cirila in Metoda. Vse jedilne reči, koje rabi vsaka družina. Za bližajočo se praznike pripravim slav. občinstvu banjske lave po gld. 1.60 klg., tržaške po gld. 1.20 klg. Kar je potrebno potrditi pri vsaki obitelji je naravno sveže surovo maslo, katero dobivam vsak teden iz Vipave, cena klg. po 1 gld., kuhano maslo I. vrste klg. po gld. 1.12, navadno II. klg. po 90 novč. Da ustrežam in olajšam uplenim družinam in odjemalcem sploh, pošljem vkupljeno blago na vse kraje mesta trčno in brezplačno na dom. Blago, katero ne ugaia ali se je po pomoti vkupilo, vzamem drage volje po isti ceni nazaj. Sprejemam tudi pošne pošiljave na deželo. Ceniki na razpolago.

Udani

Anton Furlan.

Fezer. Kdor pri meni vkupi blaga za najmanj 1 gld., mu dovolim 2% odbitek; s tem bode ustrezno vsem enim cenjenim družinam, koji se poslužujejo takozvanih "Coopérativ"; mesečni odjemalci vdobé ob mesecu omenjeni odbitek.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
1-dnevni izkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/2 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovnih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradce Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjumi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranu.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke Italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati pa srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodbi

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.
priporoč

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Zanesljive osebe

se iščejo za razprodajo patentovanih novosti in izdelkov, ki so vsaki redni hiši potrebne.

Konkurence izključene.

Visoka provizija odnosno stalna plača od 120 do 150 K na mesec zagotovljena. Zastop se lahko ima tudi kot postransko opravilo.

Ponudbe na trdko:

KLIMEŠ & Co, Praga 1134/H.

Ste li gluhi??

Vsaka vrst gluhosti in slabega sluha se ozdravi z našo novo iznajdbo. Samo gluho-rojeni so neozdravljivi. Šumenje v ušesih, preneha takoj. Opisati Vaš slučaj. Preiskovan-ja in navodila brezplačno. Vsaki se za-more z malimi troški doma sam ozdraviti.

Internationalni zavod za zdravljenje ušes.
596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnam

FRAN HLAVATY

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzoreu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

NOVA ČEVLIJARNICA

Cerkvenik Anton-a

v ulici Istria št. 2 (pri sv. Jakobu)

prodaja razne obuvala po najnižjih cenah, priporočuje se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilne naročbe.

Remeljni v velikem izboru, bukove debila orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderia št. 10.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KAŠTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizovana in stavljeni pod stalno kontrolo zavoda za kemično analiziranje, ovlaščene od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-sterstvo radi pregleda kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizacijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinjša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kaštelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz VISA	34 "
Vino Opolo	38 "
Belo vino iz VISA	40 "

Zahtevajte vselej jamčevno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Operatèr kurjih očes.

(Kalistv) vran specialist Giordani, ima svoj ambulatorij Via Stadion 3. I. ki je odprt od 8 predp. do 6. pop ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Josip Bizjak

urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. nazna-nja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popravljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljubuje, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovoli dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Nova čevljarnica

Alla Corsia Giulia Fran Benčić v Trstu ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvala vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu-in inozemskih tovarn. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se do-gotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uza-nanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena! vdobi 100 gld. nagrade.

Namizna jabolka

najfinajše vrste 5 klg poštni zavitek franko gld 1.60. Večje množine v veliko ceneje. Pristen ribniški fižol, novo lepo blago, ima večjo množino za oddati Vekoslav Šesek, Sodražica pri Ribnici.

Zaloga šivalnih strojev

za domačo rabo ali obrtnike od 60 kron naprej.

5 letno jamstvo.

Velik izbor vseh pripadkov spadajo-čih k šivalnim strojem.

Pošiljatve na deželo po povzetju.

Mehanična delavnica za popravljanje strojev vseh vrst.

RUDOLF RÖTL Trst, Trg Piazza S. Catterina št. 2.

Velika zaloga koles

od 60 K naprej

novih ali vže rabljenih iz prvih tu — in inozemskih tovarn.

Prodaja in menjava po ugodnih cenah.

Bogat izbor pripadkov in pneu-matik.

Sprejemajo se vse poprave ka-kor tudi lakiranja na ognju in niklovanja.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXXIV. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene v tej državni polovini.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, ob-sega 16 404 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 442.900 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje nepreklicno dne 12. decembra 1901. Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamts-strasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštinih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralci načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se dopolnjejo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija
oddel k za državne loterije.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za sta bišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja. Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in priprav-ljanje dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
- 12 sladčičarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd. Perilnice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, »sardine,

Mline, Podjetja za napravlanje soli, Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja, Naprave za vodno silo, Tovarne za šumeče vode, Distilerije, Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev